

Az Újság

1 Leu

Annul X. Nr. 147

Redactor responsabil și adm. del.
ALEXANDRU GAÁL

Salonta, la 7 Iulie 1938.

Abonamentul
pe 1 luna 25 lei

Proprietară: „Bihor” Intreprindere de ziar S. A. Inreg. la Tribunalul Bihor S. III. Dos. No. 953-938.

A kormány kiáltványa

Bucuresti. Háromhónapos kormányzati működése alkalmából a kormány kiáltványt bocsátott ki, melyben egyrészt felsorolja az elmúlt hónapok eredményeit is és vázolja a jobb jövő terveit. A kiáltvány szerint a kormánynak sikerült a belső megbékélést keresz-
től vinni s úgy a közigazgatás, mint a pénzügyi problémákat rendezni. A természet-
kesítést a kivitel támogatásával segítették elő és észszerű gazdálkodással fedezték az első hónapok kereskedelmi deficitjét. Vetőmagok és gépek kiosztásával támogatták az agrár fejlődést és segítették a termelő közönséget. Az egészségügyi minisztérium fontos intézkedéseket tett a népegészség megjavítására. Az ország elsőrangú érdekének tekintik a közlekedési utak építését és javítását. E tekintetben máris sok intézkedés történt. Átszervezték a postát és a táviró rendszert, a nemzeti nevelésben a népnevelésre helyezik a főszó-
és rendet teremtetek a tanári karban. Az iskolákat és az országországot köz-
munkaalapra helyezték és bevezették az elemi iskolai tankönyvek egyedárúsítását. Módosították az oktatói rendszert olyképpen, hogy gyakorlati céloknak megfelelően és a tanító-
képzőket is olyan irányban szervezték át, hogy a tanítói kar megfelelhessen hivatásának.

Az egyházakkal kapcsolatosan módosították az egyház szervezeti törvényt és a jövőben az egyház szolgálja, a papok és a funkcionáriusok nem avatkozhatnak a politikai életbe és nem vehetik ki részüket a politikai izgalmak fokozásából.

A munkaügyi minisztérium a munkás sérelmek orvoslására fontos intézkedéseket tett.

Az igazságszolgáltatás rendszerének átszervezése folyamatban van. A nemzetvédelmi minisztérium a hadsereg állandó megerősítésén dolgozik. Végül hangoztatta a kiáltvány, hogy a kormány hű marad hagyományos külpolitikai rendszeréhez.

A salontai Magyar Ház ügyét július 14-ikén tárgyalják

Tegnap lapszámunkban megírtuk, hogy az igazságügyminisztérium jogügyi bizottsága július 4-ikére tűzte ki a salontai Magyar Ház tulajdonjogának elismerésére vonatkozó tárgyalást. A tárgyalásra Bagossy Sándor, a volt Magyar Párt elnöke is elutazott. A tárgyalást azonban az igazságügyminiszter elfoglaltsága miatt elhalasztották.

Mint értesülünk, az igazságügyminisztérium jogügyi bizottsága az új tárgyalást már ki is tűzte és ez július 14-ikén lesz.

Petruc csendőrezredet neveztek ki az oradeai rendőrség vezetőjévé

Oradeáról jelentik: Ismeretes, hogy egy nemrégiben kelt törvényrendelet a vidéki rendőrkveszturák irányítását és ellenőrzését a csendőrszárnyparancsnokságok hatáskörébe helyezte át. Oradeán néhány nappal ezelőtt már ténylegesen is érvényt szereztek a törvényrendeletnek. A belügyminisztérium azonban, tekintettel arra, hogy különösen a nagyobb megyékben a csendőrszárnyparancs-

nokság túl van halmozva munkával, őt hat nagyobb város élére külön csendőrtiszteket neveztek ki. Aradon hétfőn már be is iktatták a csendőrség új vezetőjét, egy csendőralezredes személyében. Ma Oradeára érkezett Petruc csendőrezredes, akit az oradeai rendőrség vezetőjévé neveztek ki. Értesülésünk szerint Petruc ezredes ma iktatják be hivatalába.

Az egészségügyi hivatal közleménye

Az egészségügyi hivatal lapunk útján közli a vármegyei főorvos rendeletét, melynek értelmében a meszarosok csak fedőlappal ellátott kocsin szállíthatnak húst. A húst szállító személyzet szürke, vagy kék munkaruhát köteles viselni, amit minden egyes husszállítás alkalmával cserélni tartozik.

A vándor élelmiszer árusok is kék, vagy szürkeruhát kötelesek viselni. Ezek hetenként

kétszer tartoznak orvosi vizsgára menni és legalább hetenként kétszer fürödni. Ezen rendelkezés a péksütemény árusokra is vonatkozik.

Azokban az üzemekben, ahol már 10 munkás dolgozik, zuhanyfürdő kell felállítani és a munkások hetenként legalább egyszer kötelesek azt használni.

Az új postatörvény szerint:

Nem román szövegű táviratnál a feladó köteles románnyelvű fordítást csatolni

A posta, táviró és távbeszélő szolgálat működéséről a napokban rendelet törvény jelent meg, amely a nagyközönség szempontjából több jelentős új intézkedést tartalmaz.

Egyik legfontosabb intézkedés a táviratok fogalmazására vonatkozik. A távirószolgálatról intézkedve kimondja a törvény, hogy csak latin betűkkel és arab számokkal írt táviratokat fogad el a posta.

Ha a távirat nem román szövegű, a feladó köteles aláírásával hitelesített románnyelvű fordítást csatolni.

A rádióhallgatók jogos panaszait oldja meg az az intézkedés, amely kimondja, hogy senki sem készíthet, adhat el, vagy használhat olyan hálózatot, készüléket, vagy gépet, vagy bármiféle villamosberendezést, amely állami, vagy magánhasználatban lévő táviró telefon és rádiókészülékek használatában zavart idézhet elő.

Érdekes intézkedés még, hogy a magánosokra is vonatkozik a titkok megőrzésének

kötelezettsége, ha rádióadás, vagy rádióvétel közben jutott tudomásukra.

Ha valaki rádióvétel közben az állam biztonságát, közrendet, vagy közbiztonságot érintő közleményekről szerez tudomást, a hirt nem szabad magánszemélyekkel közölnie, de köteles nyomban a jelentést tenni a hatóságoknak.

A törvény a végrehajtási utasítás és a külön szabályzat megjelenésekor lép életbe.

Négyszázhuszezer vagonra teszik az ideai kitűnő buzatermést

Bucuresti. Gazdasági szakértők véleménye szerint körülbelül 420 ezer vagon lesz az ország ideai buzatermése. A termés ebben az évben rendkívül jónak ígérkezik s a kiváló minőség a természetesen elhelyezését is meg fogja könnyíteni.

Olvassa és terjessze az „Az Újság”-ot

Női, férfi és gyerek talpbavéselt Dermata szandálok egyedüli beszerzési helye, barna fehér és piros színekben, női, férfi és gyerek talpbavéselt **DERMATA cipők** óriási választékban! **Korber kalapok**, nyakkendők, selyem INGEK, NYÁRI LUGGALT INGEK férfi és gyerek nagyságban, selyem harisnyák, női és férfi FLÓR ZOKNIK, selyem bluzok, retikülök, bőrdöbök, **férfi luggalt cipő 350 leltől**, MAYA SZANDÁL minden színben, fehér és színes vászoncipők, gummi cipők óriási választékban **Borbély Pál divatáru üzletében városháza mellett** kapható

A kormány letöri a drágaságot!

București. A királyi palotában, Őfelsége elnöke alatt minisztertanácsot tartottak, amelyen Cristea Miron patriarchával együtt megjelentek a kormány összes tagjai. A minisztertanács az élelmiszer-drágulás kérdéssel és az árak leszállítása érdekében teendő intézkedések problémájával foglalkozott.

A minisztertanács úgy határozott, hogy valamennyi községben és város-

Meglepően felfrissül, ha lemossa testét, homlokát valódi Dianával!

ban polgári ellenőrző bizottság létesítendő, mely teljes felhatalmazást kap a drágaság leörésére és elő-

fogja készíteni a közszükségleti cikkek beszerzésének olcsóbbá tételét.

Mint a „Romania” című lap írja, Őfelsége az élelmiszer drágulás kérdését a legalaposabban ismeri, sőt tisztában van a drágulás okaival is, amit különben a minisztertanácsi jelentés is kihangsúlyoz. A drágulást nem a termelők, hanem a viszonteladók okozták, akik nagy nyereséggel adják el a termelőktől olcsón megvásárolt élelmiszer cikkeket. A minisztertanács a legfontosabb feladatának az élelmiszer árak leörésztetét tekinti, valószínű, hogy az erélyességeről ismert Calinescu belügyminiszter kap speciális megbízatást az árak leörésztetése.

Rádióműsor

Szerda, július 6.

București. 6:15 Gramofon. 7:15 Rádiózenekar. 8:30 Zongoraszámok. 9 Gramofon kabaré. 9:45 Vendéglői zene.

Budapest. I. 6:30 Cigányzene tárogatóval. 7 Előadás. 8:15 Ének. 8:45 Előadás hanglemezekkel. 9:25 Hírek. 9:50 Jazz. 10:45 Zenekar. 12:19 Cigányzene.

Csütörtök, július 7.

București. 6 Táncclemezek. 7 Schubert-dalok. 7:25 Lemezek. 8:15 Rádiózenekar. 9:45 Vendéglői zene.

Budapest. I. 7:15 Szalónzenekar. 8:30 Hajtódáadás. Operett. 10:45 Hírek. 11:10 Cigányzene. 12:10 Hanglemezek.

CARMEN nyári cipők, szandálok, gummi cipők, selyem percek, bőr retikülök, férfi kalap, ing, nyakkendő, zokni, selyem harisnya, prima 69 lei kész netz függönyös, legolcsóbb árban

Rubinné üzletében!

Római szandálokat

gyári árban, ÓRIÁSI választék. FÜRDŐ DRESSZEK legolcsóbb árban!

Amerikai szabadalmak

A Scientific American legújabb száma igen érdekes kimutatást közöl az új amerikai találmányokról. Csodálatos, hogy mi mindenre nem gondolnak az emberek. Az egyik találmány például lehetővé teszi, hogy a strandokon akárki a közönség jelenlétében levétközhessék anélkül, hogy a kíváncsiságos tekintetek a legkevésbé is zavarnák. Van egy készülék, amely minden orvosi, sebészeti beavatkozás nélkül megszünteti a kettős tokat. Egy alumíniumból készült felszerelés alvás közben a szíjat állandóan csukva tartja és így megakadályozza a hortyogást. Van egy készülék, amelyet az ágy fejére kell

felszerelni és ez, ha váratlanul vihar tör ki, anélkül, hogy bárkinek fel kellene kelnie az agyból, a nyitva hagyott ablakot becsukja. Van egy készülék, amellyel — a feltaláló állítása szerint — bármikor, bárhol esőt lehet csinálni. A találmányt még nem próbálták ki. A feltalálónak nem volt pénze.

Jzzadók! Lehűti, frissíti testét a valódi Dianával!

ERDEI FERENC!

PARASZTOK

Parasztok nincsenek kezdetől fogva és nem is maradnak fönn örök időkre. A parasztság folytonos társadalmi harcok egyik állomása: lett, van és elmúlik s átadja helyét más társadalmi rétegződésnek. ERDEI FERENC: PARASZTOK című könyvében az európai parasztság változó típusai jelennek meg, mint ennek a különös társadalmi világnak eleven és izgalommal teli megtestesítői.

A magyar paraszt, mint a legkritikusabb paraszttípus jelenik meg többi európai sors társai között s az összehasonlítás révén szint és igazi értelmet nyer mindaz, amit a magyar parasztról az utóbbi évek különös érdeklődése során megtanultunk. Az író, aki maga is végigélte a parasztelelet minden stációját, tökéletesen egybeolvad a tárggyal s írását meleg szubjektívítés teszi meggyőzővé.

Erdei Ferenc: Parasztok című műve az Atheneum kiadásban jelent meg, „Magyarország felfedezése” c. sorozatban. Az első kötet Feja Géza: „Viharsarok” három kiadásban teljesen elfogyott és nem kapható. A második kötet Erdei Ferenc: „Futóhomok” fűzve 139 lei, kötve 165 lei. Erdei Ferenc: „Parasztok” ugyanolyan szép kiállításban és kiadásban csak fűzve jelent meg, ára 165 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj. Kérje az Atheneum újdonságok jegyzékét.

Kiadó 4 szobás, konyhas magánlakás. Str. Horia 47. ért. Str. Oiluz 16 2—2

„Dauer” onkológia, illetve tartós hullámmot 6 havi garanciával készítünk. Szolidárak. Sachs Simon, fodrász szalon. 2—5

HUMOR

Hová megy?

Nagy Imre, az ismert humorista, a zsidó sorsot igen jellemző anekdotát mond el József császárról és a bécsi főrabbirol.

A császár találkozik a rabbiával és kérdi, hová megy: ez azt feleli, hogy nem tudja, amire int a császár és lefogja a rabbit és bebörtönzik. A börtönben meglátogatja a császár és kérdi tőle, miért volt olyan tiszteltem. A felelet: Hat tudja egy zsidó, hogy hová megy? Én templomba mentem, azt hittem és kiderült, hogy börtönbe jutottam.

LOGIKUS ÁLLÁSPONT

Móriczat figyelmezteti a tatája:

— Móricka, ha a keresztényét eszel, vigyázz a téregre.

— Tata — mondja Móricka — miért vigyázzak én? Vigyázzon a téreg!

KORAÉRET FIATALUR

Samuka megdézsmálta az élel-kamrában a mazsolát. Amikor apukája megijadja, éktelen haragra gerjed. Egy nádpalcával jól elkeni csemetéjét és közben így szól:

— Nesze te csirkefogó, legalább megtanulod, hogy a te korodban még nem szabad lopni.

Okos ember nem szenved hőségtől, lehűti testét, felfrissíti szervezetét valódi Diana sósborszesszel.

Herceg Ferenc édesanyja meghalt

Budapestről jelentik: Sulyos csapás érte Herceg Ferencet, a kiváló magyar író, édesanyja 97 éves korában meghalt.

Benest jelölik a Nobel békedíjra

London. Benes cseh köztársasági elnök rövidesen Londonba utazik. Az angol sajtóban egyre jobban tartja magát a hír, hogy az idén a cseh köztársaság elnökét jelölik a Nobel békedíjra.

BENES

Kizárólag aratási szezonban jó minőségű

ségű teli vágású szőtt

szalonna

10 kilógram veteltől kezdve, feltűnő olcsó ár mellett kapható

Bondár hentesnél

Str. Repina Maria

Terjessze „Az Ujság”-ot!

Fájdalommal telt szívvel, de Isten akaratában megnyugodva tudatjuk, hogy a szerető jó édesanya, nagymama, anyós, testvér és rokon

özv. Fónyad Lászlóné szül. Balogh Julianna

életének 65. évének 11-ik évében, július 5-én délelőtt 10 órakor visszaadta lelkét Teremtőjének.

Draga halottunk földi maradványait folyó hó 7-én, csütörtök d. u. 5 órakor az Oituz-ucca 56. szám alatti gyásházánál ima, a református templomban tartandó emlékszedés után helyezzük örök nyugalomra.

Salonta, 1938. július 5.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD.

Drága emléket örökké szívünkben őrizzük!

(Fecser temetkezési vállalat)

Köszönetnyilvánítás

Mindazon rokonoknak, jó ismerősöknek, jó barátoknak és igentisztelt vevőimnek, kik felejtetetlen drága feleségem temetésén oly nagy számban résztvettek és nagy fájdalommat részvételükkel enyhíteni igyekeztek, ezúton mondok hálás köszönetet.

Szántó Sándor.

Elhalasztotta a Dalárda serlegavató ünnepségét

Tegnap lapszámunkban megírtuk, hogy a helybeli dalegylet vasárnap este serlegavató ünnepségre készül.

A Dalárda vezetősége tegnap este úgy döntött, hogy a serlegavató ünnepséget augusztus közepére halasztják, amikor már nyári szabadságáról hazatért Tordai Ferenc karnagy.

Betegsegélyezői-tagdíjak

Egy bucarestii lapban olvassuk: „Az a hír, hogy a Betegsegélyező felakarja emelni a tagdíjakat, elégedetlenséget keltett a Betegsegélyező tagjai körében. A biztosítottak követelik: a befizetett tagdíjakkal való takarékoságot, az orvosi kezelés megjavítását, az aggodó nyugdíj felemelését és tudószanatóriumokat stb. — Ezekre a követelésekre egyellen válaszal előjónni: a tagdíjak felemelésével, amik úgy is elviselhetetlenül nagyok, káros elsősorban az intézményre. Előbb olyan reformokat, amik kielégíthetik a fizető tagokat. S csak azután a tagdíjak felemelése”

Aláírjuk a fenti sorokat. Az utolsó mondat kivételével. Amely helyesen így hangzik: „Azután a tagdíjak leszállítása.”

Marcu komiszár hazajött szabadságáról

Marcu Nichifor rendőrkomiszár hazajött egyhónapi szabadságáról és ma reggel már átvette hivatalát.

A rendőrség figyelmébe!

Nem tartják be a megengedett sebességet a Salontán keresztül száguldó autók

Ugy tudjuk, hogy az ország valamennyi városában az autók csak korlátozott sebességgel közlekedhetnek.

Salontán a keresztülhaladó autók a megengedett sebességnél jóval gyorsabb tempóban száguldanak és véletlen szerencse, hogy ezideig még nem történt kisebb nagyobb szerencsétlenség a gyorshajás következtében.

A sebes irammal rohanó autók természetesen oly porfelhőt hagynak

maguk után, hogy a gyalogjárdán haladó közönség ruhája, szeme, szája megtelik az éppen kellemesnek nem mondható porréteggel.

A salontai államrendőrség figyelmét felhívjuk erre a túrhetetlen állapotra és reméljük, radikális intézkedésével egyszer és mindenkorra végetveti az autók száguldásnak Salontán.

A bőrgyárosok érdekes javaslata a készbőrárak emelkedésének megakadályozására

Bucurestiből jelentik. A nyersbőr drágulása következtében a készbőráraknál ismét jelentős áremelkedés mutatkozik. Az allandó áremelkedés megakadályozása érdekében a bőrgyárosok emlékiratot terjesztettek a ruházati cikkek áralakulását tanulmányozó különleges bizottság elé s az emlékiratban a nyersbőrellátás kérdésének megoldására érdekes javaslatot tettek.

A bőrgyárosok azt ajánlották, hogy a kormány csak abban az esetben adjon engedélyt előállítókivételre,

ha a kiszállító cég vállalja a kivitt állat nyers bőrének visszaszállítását. Ha pedig ez a megoldás nem volna keresztülvihető, engedélyezzen a pénzügyminiszter megfelelő vám és illeték kedvezményt a külföldi nyersbőr-behozatal számára. A bőrgyárosok csak ilyen módon látják megoldhatónak a készbőrárak jelenlegi magas árának lefőrését.

A nemzetgazdasági miniszter, mint az árbizottság elnöke, megígérte a bőrgyárosok küldöttségének, hogy tanulmányozni fogja a javaslatot.

Új „szíami ikrek” a moszkvai orvostudományi intézetben

Moszkvából jelentik: A Gorkij féle kísérleti orvostudományi intézet két ikerleánykát tart megfigyelés alatt. A két iker az elmúlt évben született a moszkvai szülészeti klinikán. Az ikreknek két fejük van, négy karjuk, de csak egyetlen törzsük. Hét hónapja élnek és növekednek. Normálisan reagálnak a külső behatásokra és mosolyognak. A „szíami ikrek” megfigyelését Anokhin professzor

vezetése alatt végzik. Az ikrek vérkeringése közös. Különös érdekességgel bír, hogy a két iker nem alszik egyszerre, habár az orvosi felfogás szerint az alvás a hipnotoxinnak a vérbe való felszívódása nyomán áll be. Az a tény, hogy egyik iker ébren van sokszor, míg a másik alszik, Pavlov tanár felfogását látszik igazolni, aki szerint az álm az idegrendszer bizonyos működésének tudható be.

Ma, szerdán és minden nap 8-9-ig kezdőknek DIÁK-KURZUS a Kereskedelmi Körben. Iratkozni még lehet.

Ma este 9-kor

nagy kolon-est

a Kereskedelmi Körben.

DÉZSY GABI táncanárnő

Jó karban lévő fehér cserépkályha eladó. U. o friss akácméz kapható Str. Oituz 18. Bereczki Lajos.

Teljesen új gyermek sportkocsi eladó Str. Petőfi 20.

Kisalakú ref. énekeskönyv megjelent és ismét kapható Döme könyvkereskedésében.

Str. Reg. Ferdinand 38. sz. alatt uccai és udvari lakás kiadó.

Str. Mihai Viteazul 28. sz. ház eladó, vagy hasznóbérbe kiadó okt. 1. értekezni Str. Arany 22. Széll Jánosnál, u. o. két boglya lucerna eladó.

Boros hordók eladók Str. General Mosoiu 10. 1-2

SPORT

Fejenként tízezer lei jutalmat kaptak az FC Rapid játékosai az Ujpest elleni győzelemért. Avar edzői minőségéért külön tízezer leit kapott. Ha Rapid bekerülne a harmadik fordulóba, a Genova elleni végső győzelméért fejenként harmincezer leit kapnak a játékosok.

625 ezer lei bevétele volt az FC Rapid —Ujpest mérkőzésnek. Ebből 145 ezer lei volt a kiadás, 180 ezer leit kapott az Ujpest, 300 ezer leit a Rapid.

Próbálja ki szerencsáját Döme könyvkereskedésében e hó 13-ig vásárolt szerencsés számú osztálysorsjeggyel a 17-ik sorsjáték első osztályára. Huzás július 15-én.

Kiadó üzlethelyiség a piacon augusztus 1-ére. Értekezni dr. Kálmánnál. 3-3

Kiadó egy udvari lakás, esetleg butorozva és egy uccai lakás, Str. Reg. Maria 10. sz. alatt. 2-3

NŐI, FÉRFI és GYERMEK
CARMEN-CIPŐK
SELYEM HARISNYÁK, RETIKÜL, BŐR-
KESZTYŰ ÓRIÁSI VÁLASZTÉK.

Maya szandál
gyári lerakata
KOVÁCS LAJOS
divatárú üzletében (Fenyvesi gyógyszerár mellett)

Férfi kalap,
nyakkendő, z o k n i,
férfi ingek
legolcsóbb bevásárlási-helye.

A canterbury érsek a németországi zsidóüldözések ellen

London. A canterbury érsek Angliában általános felháborítást keltő cikket írt az egyik egyházi lapban. Cikkében a németországi zsidóüldözésekről a következőket írja:

— A németországi és ausztriai zsidók szenvedése mélyen el kell, hogy szomorítsa mindazokat, akik hisznek még az igazságban, a faji és vallási türelmességben. Ausztria bekebelezésének szomorú és valóban súlyos csalódást okozó eredménye, hogy a német-

országi „nem árják“ üldözését Ausztriában még fokozottabb formában terjesztették ki. Az ausztriai zsidóknak és gyermekeiknek, a törvényes úton történő büntetéseken s jogfosztásokon kívül még a nyilvános sértést és megaláztatást is el kell tűrniük.

Végül az érsek felszólítja híveit, hogy július 17., amikor az angliai nagyrabbi is imádkozik, mondjanak ők is imát a németországi zsidókért.

A részletek utáni számla bélyegezése

Egyes pénzügyigazgatóságok tisztviselői, a részletügyletekkel kapcsolatban egyes részletek fizetése alkalmával a számlabélyegeken kívül, külön nyugtábélyegeket is követeltek, amely esetben a bélyegilletéket tulajdonképpen többszörösen kellett az érdekelteknek leróniuk. Felelősség folytán több ilyen ügy került a központi bélyegügyi bizottság elé, amely legutóbbi ülésén úgy döntött, hogy az illeték a számla bruttó összege után fizetendő

és a részletfizetések alkalmával külön nyugtábélyeg nem kötelező. A határozatot a pénzügyminisztérium közli a pénzügyigazgatóságokkal. Itt említjük meg, hogy a légügyi alap központi pénztárának rendelkezése szerint, azok az üzleti jegyzékek, értesítések és megbízható levelek, amelyekkel kapcsolatban bélyegzett nyugtát, vagy számlát bocsátanak ki, nem esnek aviatikai bélyegilleték alá.

Nem kobozzák el az idegenekké váló állampolgárok vagyonát

Bucurestiből jelentik: Megírtuk tegnap a Rador távirati iroda jelentése nyomán, hogy a belügyminisztérium intézkedett azokról a zsidó vallású lakosokról, akiknek állampolgárságát a bírói fórumok nem ismerték el a revízió során. Idegen állampolgároknak tekintik az elutasítottakat és két kategóriát állapított meg a belügyminiszteri rendelet: akik a román hadsereg bevonulásakor a mai Románia területén éltek, ezeket engedékenyebb elbánásban részesítik s azokat, akik a román csapatok bevonulása után érkeztek az országba. Ezekkel viszont erélyesebb elbánást fognak tanu-

sítani. Az első jelentés arra engedett következtetni, hogy az állam veszi kezelésbe ezeket az állampolgároknak a vagyonát.

A Romania című felhivatalos lap vasárnapi számában híradást közöl, amely szerint csak az igazságügyminiszter vezethet zárlatot valakinek a vagyonára az új alkotmány 16. szakasza alapján, de csak abban az esetben, ha a hazaárulás vádját rábizonyították az illetőre.

Igy tehát az el nem ismert állampolgároknak ez a rendelkezés semmi esetre sem vonatkozik.

Veszélyben Amerika legfontosabb haditengerészeti

bázisa

A még amerikai értelemben is furcsa pernek igen érdekes előzményei vannak, amelynek folyamánaképpen az Egyesült Államok, a következő végzést kapta a san-franciscói bíróságtól:

„Kilakoltatási végzés: Felszólítjuk nevezetteket, hogy az Egyesült-Államok tengeri flottabázisát a kaliforniai Mare-Islandról máshova helyezték át, vagy záros határidőn belül lépjenek érintkezésbe a sziget tulajdonos csoportjával lakbérleti megállapodás ügyében...”

A kilakoltatási végzés a már 1 éve folyó tulajdonjogi pernek legutóbbi következménye, mert miként a bíróság is megállapította az USA jogtalanul birtokolja a fentebb már említett szigetet, amelynek nem tulajdo-

nos. A kilakoltatási végzést az Egyesült Államok ügyészi megbízottja megfellebbezte. Egyenesen létezik az Egyesült Államoknak, hogy flottabázisa azon a helyen maradjon, ahol van, mert nem kevesebb mint

harmincötmillió dollárt épített be a szigetre,

amelynek minden berendezését és környékét a legszigorúbb ellenőrzés alatt tartják. Az amerikai hadügyi kormányzat Mare-Island a modern haditechnika bostorkánykonyhája, mert itt kísérleteznek a legújabb haditalálmányokkal, itt próbálják ki a legújabb katonai fegyvereket és felszerelést, gázokat, de egyben itt van a legnagyobb hadihajókat, tenger-alattjárókat tervező és építő hajógyár is.

A per mögött kétségtelenül egy élelmes üzletember áll, aki nem válogat eszközeiben,

amikor mérhetetlen gazdasági lehetőség nyílik meg előtte. James O' Donnell képviselő és őt társa Edmund Burke — eredetileg ir származású — ügyvédjének segítségével folytatja perét a különféle amerikai bíróságok előtt, mert telektulajdonosi jogát akarja érvényesíteni.

Szívós kiartással éppen 21 éve vezeti Burke ügyvéd a pert, amelyet hallatlan jogi felkészültséggel valószínűleg meg is nyer.

Pörének alapját a régi törvényekre és egyet, még ma is érvényben lévő kaliforniai alkotmánypontokra építi s követeli a sziget tulajdonjogának megerősítését, egyben pedig kártérítést és bérfizetést is. Most van a pör legutolsó fórumon. A nagy per rengeteg bíróságot járt már meg. Hozzáértők szerint a Legfelsőbb Bíróság döntése elé igen nagy érdeklődéssel tekintenek, mert ennek az elvi jelentőségű döntésnek messzeemenő következményei volnának, nemcsak anyagiilag, de erkölcsileg is. Ha a Legfelsőbb Bíróság kimondja döntését, amely elismeri Georg O'Donnell és társainak jogigényét, úgy nemcsak sokmilliót összeget kell fizetnie az Egyesült Államoknak, de

ki van téve annak is, hogy még száz ilyen és ehhez hasonló pör szakad a nyakába,

amelyek mind ilyen régi adományok és ma már nem ismert ajándékozások és rendeletekben biztosított jogok alapján indulnának el, szinte beláthatatlan következményekkel. Előreláthatólag az állam és a felperes fél, bíróságon kívül megegyezést fognak létrehozni.

Ha netalán más fordulatot venne az ügy, igen kínos helyzetbe kerülne az Egyesült Államok haditengerészete, mert legfellebbezhető és legértékesebb flottabázisát vesztené el, ami nem a legkellemesebb a mai puszkaporos világban.

SIR GALAHAD:

Bizánc

A kultúrtörténeti munkák sorozata markáns új könyvvel gazdagodott, Sir Galahad: Bizánc című munkájával. Bizánc a rejtélyeknek, misztikus, ködbeburkolt uralkodóknak, hadvezéreknek és ceremóniáknak fogalmát testesíti meg számunkra. A világnak egyetlen birodalma sem volt, amelyről annyi hamis elképzelés kerengett volna, mint erről a birodalomról, mely a nagy római imperium tradícióját mentette át a maga különös formáiba. Ennek a római civilizáció késői új ágának nem született ehatározó folytatása mai kultúrában, ha a törvényalkotást leszámítjuk. A mai nyelv csak a „bizantinizmus“ szót örözte meg belőle, mely a korrupszágnak, hajbókolásnak jelzője. Aki elolvassa Sir Galahad könyvét, csodálkozva látja, hogy Bizánc hatalmas, jórészt népi politikát követő császárok boldog, mely, harmónikus kultúrájú birodalma volt — s az izgalmas fejezetek során a gazdag tudományos adatok mellett egy nagy állam gyönyörű lendületének és megrázó bukásának élményével gazdagodik.

Sir Galahad: Bizánc című műve az Atheneum kiadásában jelent meg, az Európai Kultúra Történeti sorozatban, amelyek alábbi kötetei Homo: Római kultúra, Croise: Görög kultúra. Kötetet vászonkötésben számos illusztrációval 198 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj. Kérje az Atheneum uidonságok jegyzékét.

Férfi és női szövetek,

vásznak, damasztok, selymek, ágyszerítők, függönyök, ablak roletták, konyha és szur garnitúrák, florir törülközők és fürdőlepedők nagy választékban, részletek is.

ORBÁN KÁROLY
Strada Duca No. 6.